

References

1. Arkhypova E.F. Loghopedycheskyj massazh pry dyzartryy/E.F.Arkhypova.-M.:AST: Astrelj; Vladymyr: VKT, 2008. -123.
2. Blyskyna Y.V. Loghopedycheskyj massazh. Metodichesкое posobyе. – SPb., 2004.
3. Ghojdblatt Ju. V. Tochechnyj y lynejnyj massazh v nevrologhyy. – L., 1989.
4. Dedjukhyna Gh.V., Moghuchaja L.D., Janyshyna T.A. Loghopedycheskyj massazh y lechebnaja fyzkuljtura s detjmy 3–5 let, stradajushhykh detskim cerebralnym paralychom. – M., 1999.
5. Mastjukova E.M., Yppolytova M.V. Narushenye rechy u detej s cerebralnym paralychom. – M., 1985.
6. Prykhodjko O.Gh. Loghopedycheskyj massazh pry korrekcyu dyzartrycheskykh narushenyj rechy u detej rannegho y doshkoljnogho vozrasta. – SPb.: KARO, 2010. – 160s.

Потапенко О. М. Масаж біологічно активних точок у корекційній роботі логопеда.

У статті розглядається використання масажу біологічно активних точок у корекційній роботі логопеда, зокрема, розглядається історія виникнення масажу біологічно активних точок з Древнього Китаю і поширення його на всіх континентах, а також застосування даного масажу в лікувальних цілях з метою покращення роботи організму людини з далеких часів і до сьогодні. Розглядається, історія застосування масажу біологічно активних точок в Росії, зазначені вчені, що займалися вивчення даного питання, а також описано ефективність використання даного виду масажу в логопедичній роботі. Крім того, у статті подано два методи впливу на активні точки, які дозволяють розслаблювати або стимулювати м'язи людини. Розглянуто методи визначення локалізації біологічно активних точок, описана процедура проведення масажу, а також, зазначені основні прийоми точкового масажу на тілі людини. Описано два комплекси точкового масажу, що є запропонованими різними авторами. Зазначено розташування основних біологічно активні точки, а також, детально описані причини та показання, що передують застосуванню масажу біологічно активних точок.

Ключові слова: логопедичний масаж, прийоми масажу, логопедична робота, біологічно активні точки.

Потапенко О. М. Массаж биологически активных точек в коррекционной работе логопеда.

В статье рассматривается использование массажа биологически активных точек в коррекционной работе логопеда, в частности, рассматривается история возникновения массажа биологически активных точек с Древнего Китая и распространение его на всех континентах, а также применение данного массажа в лечебных целях для улучшения работы организма человека с далеких времен и до сегодня. Рассматривается, история применения массажа биологически активных точек в России, указанные ученые, занимавшиеся изучения данного вопроса, а также описана эффективность использования данного вида массажа в логопедической работе. Кроме того, в статье представлены два метода воздействия на активные точки, которые позволяют расслаблять или стимулировать мышцы человека. Рассмотрены методы определения локализации биологически активных точек, описана процедура проведения массажа, а также указаны основные приемы точечного массажа на теле человека. Описаны два комплекса точечного массажа, предложенные различными авторами. Указано расположение основных биологически активных точек, а также подробно описаны причины и показания, предшествующих применению массажа биологически активных точек.

Ключевые слова: логопедический массаж, приемы массажа, логопедическая работа, биологически активные точки.

Potapenko O.M. Acupressure in correctional work speech therapy.

The article discusses the use of acupressure biologically points in correctional speech therapy work. The article discusses the use of acupressure in correctional work speech therapy, in particular, the history of acupressure with ancient China and spread it on all the continents, and the use of massage for therapeutic purposes to improve the performance of the human body from distant times and until today. Examines the history of the use acupressure in Russia, said the scientists involved in the study of this issue, and also describes the effectiveness of the use of this type of massage in speech therapy work. In addition, the article provides two methods to effect active points that allow the muscle to relax or stimulate the person. The methods for determining the localization of biologically active points, describes the procedure of massage, and identifies the main techniques of acupressure on the body. We describe two sets of acupressure proposed by different authors. For the location of the main biologically active points, as well as detailed reasons and evidence prior to the application of acupressure.

Keywords: logopaedic massage, massage techniques, speech therapy, biologically vigorous point.

Стаття надійшла до редакції 06.11.2013 р.

Статтю прийнято до друку 10.11.2013 р.

Рецензент: д.п.н., проф.Шеремет М.К.

УДК 376-056.36:376.011.3-051

РОЛЬ ПОМІЧНИКА ДИТИНИ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ОСІБ З АУТИЗМОМ

Рибченко Л.К.

Найчастіше, батьки, користуючись своїми правами, наполягають на можливості навчання дитини з аутизмом разом зі «нормотипичними» дітьми, обґрунтовуючи це необхідністю соціалізації в середовищі однолітків.

Однак, батьки найчастіше погано уявляють собі, що соціалізація «особливої» дитини – це

довготривалий, складний, вимагаючий колосальної праці від всіх його учасників процес.

Для цього потрібні спеціально навчені спеціалісти: крім вчителів, які володіють стандартною програмою навчання, в інклюзивних дошкільних навчальних закладах та школах повинні працювати психологи, логопеди корекційні педагоги, дефектологи, які володіють сучасними методиками роботи з аутичними дітьми.

Якщо ми говоримо про рівні можливості і умови, необхідно усвідомлювати, що дітям з особливими потребами, все ж потрібні особлива увага і допомога професіоналів; потрібна адаптована до потреб дитини розвиваюча середовище; нарешті, суспільство однолітків, яке не цурається «особливої» дитини (а саме в цьому є найбільша складність організації навчально-виховного процесу). Якщо в дошкільному та молодшому шкільному віці діти толерантно відносяться до «особливих» однолітків, то в середній школі, ситуація кардинально змінюється і може загострюватися.

Супровід помічника дитини необхідний для організації освітнього, психологічного та виховного розвитку дитини, що будується на постійному рефлексивному співвіднесенні його досягнень (сьогодення і минулого) з інтересами і устремліннями (чином майбутнього). Помічник дитини або будь-який педагог, який здійснює ці функції, на перших етапах адаптації, психолого-педагогічної корекції та навчання, виступає в ролі провідника дитини в загальноосвітній та соціальній простір.

Практичний досвід довів, що далеко не кожен педагог може виконувати роль постійного супроводжуючого для дитини з особливими освітніми потребами. Ця діяльність передбачає високий рівень компетентності та толерантності педагога, добре розвинені комунікативні навички і т.д.

Кінцевою метою спеціальної освіти дітей з особливими освітніми потребами є їх інтегрування в суспільство, використання ними соціальних можливостей, доступних іншим громадянам.

У зв'язку з цим, основним завданням включення дитини з аутизмом в загальноосвітній простір, є не стільки формування, так званих, навчальних навичок (читання, письма, рахунку і т. п.), скільки розвиток необхідного арсеналу соціальних навичок спілкування, мови, самообслуговування - тобто тих умінь, які, по суті, і забезпечують у аутичної дитини успішну соціальну адаптацію.

Реалізація саме цього завдання, на теперішній час виявляється для дошкільного закладу або школи найбільш важкою. Ця ситуація обумовлена низкою факторів, пов'язаних як з індивідуальними особливостями дитини, так і з проблемами зв'язаними з недосконалістю сучасної психолого-педагогічної інфраструктури. Зупинимось на деяких з них.

Зміст діяльності помічника дитини обумовлюється кількома факторами :

1. Специфікою порушень розвитку дитини та рівнем його активності. У дітей з аутизмом спостерегається порушення механізму центрального зв'язування, тобто поведінка дитини з аутизмом орієнтована на деталі без уявлення про ціле. Це призводить до того, що аутична дитина не в змозі проаналізувати що відбувається навколо неї, ситуацію в цілому, що призводить до виникнення розосереджених, розрізаних вражень. Наприклад, така дитина не може розпізнати настрій матері з виразу її обличчя і інтонації голосу, так як сприйняття ситуації відбувається фрагментарно. Дитина захоплена окремими характеристиками предметів, не розуміючи їх функціонального призначення (колеса машин, дрібні деталі конструктора, звуки, кольори, певні форми і т. д.). В дітей з аутизмом спостерегаються порушення, що призводять до ізольованого сприйняття окремих сенсорних характеристик навколишнього світу та можуть стати причиною страхів (відмова від продуктів певного кольору, уникнення звуків, шумів, запахів чи зображень). Саме цим пояснюється невміння аутичних дітей освоювати елементарні з нашої точки зору соціальні навички вітання при зустрічі або поведінки з проханням, так вони вимагають інтегративного цілісного сприйняття соціальної ситуації. Характерною рисою для дитини з аутизмом також є нездатність узагальнювати соціальний досвід. Аналогічна соціальна ситуація з позиції цілісного сприйняття може сприйматися ним як нова, так як кожен раз він буде орієнтуватися на деталі: навчившись вітатися з психологом в кабінеті, не зможе робити цього при зустрічі на вулиці. І навпаки, різні за соціальному контексту ситуації можуть трактуватися їм як однакові: наприклад, дитина підставляє щоку для поцілунку незнайомому дорослому, орієнтуючись на те, що мама завжди цілує його при зустрічі. Іншою проблемою при аутизмі є нездатність формувати уявлення про наміри і думках інших людей (відсутність емпатії). При цьому аутичні діти можуть не відчувати труднощів у розумінні безпосередньо спостережуваних подій. Не менш серйозними аспектами аутистичного розвитку є порушення виконавчих функцій (програмування і контролю) і низька мотивація. Як відомо, аутисти не можуть без спеціального навчання контролювати власну активність і довільно структурувати свій час, їх мислення характеризується негнучкістю і ригідністю. Низька мотивація і відсутність ініціативи нерідко призводять до того, що аутична дитина стає залежною від оточуючих близьких настільки, що не в стані довгі роки самостійно користуватися туалетом і приймати їжу.

При навчанні дітей з особливими освітніми потребами, необхідні абсолютно особливі методики викладання, з урахуванням особливостей розвитку: специфіки сприйняття (пізніше включення, неухважність, проблеми з пам'яттю тощо); фізичних особливостей (дефекти зору, слуху, неможливість довго знаходитися в

сидячому положенні, знижений або підвищений м'язовий тонус і т.п.); відсутність побутових навичок, неохайність; особливості поведінки (невміння володіти емоціями, несформовану поняття про те, чого робити не можна і т.д.).

Визначення термінів початку інклюзивного виховання та навчання також є складним завданням і вирішується індивідуально по відношенню до кожної дитини і за бажанням його батьків. Насамперед, це залежить від вираженості відхилень у розвитку. Так, діти з легкими відхиленнями можуть бути інтегровані в соціум з раннього дошкільного віку та включені, в освітній процес з початкової школи. Дітей з більш серйозними аутистичними проявами доцільно інтегрувати в масову школу, після початкового корекційного навчання і спеціальної соціальної підготовки (поступове введення дитини в окремі заходи та на окремі заняття, де їй буде комфортно).

Оптимальний варіант для ефективної адаптації дитини з особливими освітніми потребами, в тому числі з аутизмом в освітній та соціальній простір - це створення середовища, в якому діти зможуть взаємодіяти, спілкуватися і розвиватися в міру своїх можливостей. Це вимагає всебічної продуманості, щоб зуміти охопити всі грані розвитку дитини, врахувати і використовувати в роботі його можливості, особливості, інтереси.

Ситуація ускладнюється ще тим, що для дітей з відхиленнями у розвитку дошкільного та шкільного віку, не вистачає спеціальних корекційних установ. Батьки по-початку намагаються визначити їх хоча б на час в дошкільний заклад, але «проблемні» діти дуже швидко «випадають» з процесу соціалізації.

Тому, складності організації корекційно - розвиваючої роботи пояснюються тим, що багато дітей, вперше включаються в освітній процес в 6- 7 років (до цього віку, батьки або займалися лікуванням дитини, або просто не знали, що робити). В результаті у більшості дітей з особливими освітніми потребами виявляються несформованими базові значущі психофізіологічні функції.

2. Ступенем готовності установи до інклюзивної освіти та належним сприйняттям в установі помічника дитини. Якщо у помічника дитини не налагоджена взаємодія з вихователем в групі дошкільної освіти або класним керівником в школі, установа може сприймати помічника дитини як загрозу. В групі або класі перебуває сторонній педагог, який пильно придивляється до дій вихователя або вчителя, критикує їх, і втручається в роботу. Рідко знайдеться вчитель чи вихователь, якому це підійде. Тому адміністрація та педагоги учбового закладу, з одного боку, та помічник дитини з іншого повинні потурбуватися про те, щоб налагодити взаємини і командну роботу з усіма членами колективу. На початковому етапі взаємодії помічника дитини і педагога навчального закладу, визначаються рамки обов'язків помічника дитини по відношенню до дитини, до групи, що входить в рамки обов'язків педагога по відношенню до дитини, а також у чому полягають обов'язки інших членів персоналу - нянечки, інших педагогів, які безпосередньо працюють з цією групою або класом.

Вихователь або вчитель повинен ставитися до дитини з аутизмом також, як і до інших дітей, і вимагати також, як і від інших дітей, враховуючи можливості самої дитини. Головною функцією помічника дитини є допомога в тих випадках, в яких учень ускладнюється. Тому, важливо пояснити основному педагогу, що не завжди є потреба в постійному контролі за дитиною.

3. Ступенем зацікавленості в корекційному процесі батьків. Оскільки, державні структури не виділяють супроводжуючого для дитини, у багатьох школах чи організаціях помічник дитини наймається батьками. Помічник дитини, найнятий батьками, є найманним працівником батьків, але з іншого боку, зобов'язаний підкорятися шкільній адміністрації і класному керівнику. Така подвійність відносин часто є причиною конфліктів, і ставить помічника дитини в незручне становище. Має сенс ознайомити батьків з функціоналом помічника дитини, де чітко визначенні його відповідальність і обов'язки. Помічнику дитини необхідно дати відчуття батькам, що він зацікавлений в роботі з їх дитиною і щиро націлений на позитивний результат. Крім того йому потрібно узгодити свої обов'язки з класним керівником та адміністрацією закладу, і виконувати свою роль у рамках цих обов'язків. Водночас помічнику дитини необхідно пам'ятати про дотримання рамок конфіденційності щодо передачі інформації про те, що відбувається в класі. Незважаючи на те, що батьки можуть бути зацікавлені в отриманні самої повної інформації про те, що відбувається в класі, як діє вчитель, що він говорить, як поведуться інші діти і так далі, помічник дитини може передавати інформацію батькам тільки про те, що відбувається безпосередньо з дитиною, і стосується його індивідуальної програми.

4. Рівнем професійної компетентності самого фахівця. Завдання помічника дитини на початковому етапі обширні і від успішності їх реалізації багато в чому залежить доля перебування дитини в школі :

1. Помічник дитини допомагає дитині освоїтися в новому просторі: запам'ятати свою кабінку в шкільному гардеробі, розташування класів і кабінетів, басейну, спортзалу, їдальні, туалетів.

2. За його допомогою дитина поступово вживається в роль учня. Її навчають носити свій портфель, готуватися до уроків, запам'ятовувати імена та по батькові вчителів, дотримуватися встановлених правил поведінки на уроках і перервах.

3. Оскільки у дітей з обмеженими можливостями спостерігається незрілість форм міжособистісної взаємодії та комунікативних навичок, помічник дитини повинен використовувати будь-яку можливість спілкування

свого підопічного з іншими дітьми (на перервах, святах, прогулянках, в їдальні тощо), навчити дитину вітатися, запитувати дозвіл, звертатися до дорослих.

4. Діти з особливими освітніми потребами, в більшості своїй, не відвідують дошкільні установи і виховуються та навчаються вдома, де батьки або надмірно опікують свого малюка, або не знають, як навчити його звичайним побутовим речам. Тому виховний процес у період адаптації включає в себе заходи щодо прищеплювання дитині відсутніх умінь. Ця повсякденна, послідовна робота вимагає неабиякого терпіння. Помічнику дитини необхідно позбавити себе від поспішності, від спокуси, замінити зусилля дитини своєю необгрунтованою допомогою. Допомога має бути розумно дозованою, носити спрямовувальний характер і спонукати дитину до самостійності.

5. З перших днів спілкування помічник дитини починає вести педагогічне спостереження за своїм підопічним. Для цього заводиться спеціальний щоденник в зручній для педагога формі. Проаналізований досвід роботи помічника дитини показує, що терміни адаптації дітей в школі дуже індивідуальні і залежать від типу відхилення в розвитку. У дітей з аутизмом він може становити 1-1,5 роки. При будь-якому варіанті дизонтогенеза, період адаптації значно скорочується у дітей, які до школи відвідували недержавний освітній заклад школу-садок для дітей з особливостями розвитку "Дитина з майбутнім" м. Києва, тому що планомірна корекційно - розвиваюча робота з ними була розпочата значно раніше.

На перших етапах роботи, більш ефективною виявляється індивідуальна форма діяльності, тому що, діти часто потребують індивідуальної допомоги та інструкції, яка містить психотерапевтичний ефект, так як поведінкові реакції «особливих» дітей, часто бувають неадекватними. Доводиться спеціально продумувати розклад для цієї дитини, проводити роз'яснювальну роботу з батьками.

Помічник дитини, допомагає підопічному освоїти простір, сприяє зниженню тривожності дитини, є сполучною ланкою між педагогами, батьками і дитиною. В окремих випадках, куратор знаходиться поруч з дитиною не один рік (якщо в цьому зберігається необхідність).

Вибір форм організації діяльності залежить не тільки від фізичного перебування і психологічних особливостей дитини з обмеженими можливостями. Орієнтиром при розробці корекційних напрямків служать його можливості (реальні і потенційні), які дозволяють включити його в ту чи іншу форму організації діяльності.

Важливо враховувати й те, як регулярно дитина відвідує заняття, чим зумовлені і наскільки тривалі пропуски занять. Мають значення і вимушені зміни в розкладі дня дитини, стан її здоров'я, обстановка в сім'ї, метеорологія та інше. У подібних випадках вибирається оптимальний для дитини на даний момент режим навчання і форма організації діяльності.

Для тих дітей, які швидко адаптуються, йдуть на контакт з педагогом, треба використовувати організаційну форму "урок - заняття" (на першому етапі, можливо, індивідуально, за допомогою помічника дитини). Якщо ж дитина не готова взаємодіяти з педагогом на занятті в рамках елементарної діяльності, для неї розробляється індивідуальна програма зі спеціальною організацією діяльності.

На другому етапі розширюються можливості включення дітей в групову роботу в міру подолання дитиною аутистичних тенденцій у поведінці, прояви готовності до взаємодії з оточуючими. Доцільне об'єднання дітей для проведення музичних занять, колективних ігор, прогулянок, екскурсій (парами, або групами), що забезпечує гнучкість організаційних форм діяльності. Як правило, в цю роботу, крім помічника дитини, поступово включається інший педагог, з метою розширення зони взаємодії дитини.

У подальшому, велике значення має збільшення частки самостійності самої дитини при виконанні того або іншого завдання, а крім того, поступово забезпечується здатність взаємодіяти з іншими дорослими і дітьми.

Освоївшись у новому середовищі, увійшовши в ритм і розпорядок шкільного життя, постійно отримуючи позитивну емоційну підтримку, дитина вступає у фазу звикнення, що характеризується зняттям напруги і настанням психологічного комфорту. Тепер акцент тьюторства переноситься в сферу поглиблення соціалізації та корекційно - розвивального навчання.

З висказаного можна зробити висновок: для успішного входження дитини з аутизмом в інклюзивний процес помічник дитини повинен потурбуватися про те, щоб налагодити взаємини і командну роботу з усіма членами колективу, а саме – безпосередньо сама дитина, її батьки, адміністрація та педагогічний колектив навчального закладу, дитячий колектив.

Література

1. **Никольская О.С., Баянская Е.Р. и др.** Дети и подростки с аутизмом. Психологическое сопровождение. - М.: Теревинф, 2005. – (Особый ребенок).- 224 с.
2. **Шипицина Л.М.** Детский аутизм. - Дидактика Плюс, 2001.
3. **Шульженко Д.І.** Психологічні аспекти корекційно-педагогічної роботи гувернера з аутичними дітьми - веб ресурс: http://www.shodinki.com/publ/materiali_dshulzhenko/2-1-0-36
4. **Шульженко Д.І.** Корекція особистісного розвитку дітей з аутистичними порушеннями – веб ресурс: http://www.shodinki.com/publ/materiali_dshulzhenko/2-1-0-31.

Literatura

1. **Nikolskaya O.S., Bayanskaya E.R. i dr.** Deti i podrostki s aytiozom. Psixologicheskoe soprovozhdenie. – M.: Terenvinf, 2005. – (Osobyi rebenok).- 224 s. 2. **Shipicina L.M.** Detskiy aytizm. – Didaktika Plus, 2001. 3. **Shylzenko D.I.** Psixologichni aspekti korekciyno-pedagogichnoi roboti gevernera z aytichnimi dit'mi – veb resyrs: http://www.shodinki.com/publ/materiali_dshulzhenko/2-1-0-36 . 4. **Shylzenko D.I.** Korekciya osobistogo rozvitky ditey z aytistichnimi poryshennyami – veb resyrs: http://www.shodinki.com/publ/materiali_dshulzhenko/2-1-0-31

Рибченко Л.К. Роль помічника дитини в організації навчально-виховного процесу осіб з аутизмом

Актуальність проблеми удосконалення змісту інклюзивної освіти дітей з порушеннями аутистичного спектру лежить в площині дослідження та впровадження в практику корекційно-педагогічної роботи найбільш ефективних світових технологій. За останні часи корекційна педагогіка та психологія в Україні визначається пріоритетними тенденціями розробки реабілітаційного змісту інклюзивної корекційно-педагогічної роботи та абілітації дітей "групи ризику". Незважаючи на ускладнення в роботі інклюзивних закладів, все більше дітей з порушеннями психічного та фізичного розвитку залучені до процесу корекційної роботи в рамках інклюзивного навчання та виховання. Це дає змогу говорити про те, що інклюзія дітей з аутизмом в загальноосвітню систему навчання може бути успішною і сприяти їх психологічному та емоційному розвитку. Важливим чинником такого залучення є процес впровадження в практику роботи деяких дошкільних, шкільних та реабілітаційних установ з інклюзивною формою навчання для дітей з порушеннями інтелектуального або фізичного розвитку ефективних світових педагогічних та психотерапевтичних технологій. Основні концептуальні засади таких технологій полягають у максимальному прискоренні соціалізації життя дитини з особливими освітніми потребами.

В статті розглядаються основні передумови успішної діяльності помічника дитини як необхідної складової в інклюзивному процесі навчання, проводиться огляд цілей, стратегій і методів, які він використовує при інклюзії дітей з розладами аутичного спектра, розкривається його роль в становленні та налагодженні цього процесу.

Ключові слова: помічник дитини, інклюзія, аутизм, дитина з аутизмом, педагог, соціалізація, дошкільна установа, школа, реабілітаційний центр.

Рыбченко Л.К. Роль помощника ребенка в организационно-образовательном процессе инклюзивности с аутизмом

Актуальность проблемы совершенствования содержания инклюзивного образования детей с нарушениями аутистического спектра лежит в плоскости исследования и внедрения в практику коррекционно - педагогической работы наиболее эффективных мировых технологий. За последнее время коррекционная педагогика и психология в Украине определяется приоритетными тенденциями разработок реабилитационного содержания инклюзивной коррекционно - педагогической работы и абилитации детей "группы риска". Несмотря на осложнения в работе инклюзивных учреждений, все больше детей с нарушениями психического и физического развития вовлечены в процесс коррекционной работы в рамках инклюзивного обучения и воспитания. Это позволяет говорить о том, что инклюзия детей с аутизмом в общеобразовательную систему обучения может быть успешна и способствовать их психологическому и эмоциональному развитию. Важным фактором такого привлечения является процесс внедрения в практику работы некоторых дошкольных, школьных и реабилитационных учреждений с инклюзивной формой обучения детей с нарушениями интеллектуального или физического развития эффективных мировых педагогических и психотерапевтических технологий. Основные концептуальные основы таких технологий заключаются в максимальном ускорении социализации жизни ребенка с особыми образовательными потребностями.

В статье рассматриваются основные предпосылки успешной деятельности помощника ребенка как необходимой составляющей в инклюзивном процессе обучения, проводится обзор целей, стратегий и методов, которые он использует при инклюзии детей с расстройствами аутистического спектра, раскрывается его роль в становлении и налаживании этого процесса.

Ключевые слова: помощник ребенка, инклюзия, аутизм, ребенок с аутизмом, педагог, социализация, дошкольное учреждение, школа, реабилитационный центр.

Background improve the content of inclusive education of children with autism spectrum lies in the plane of the research and implementation in practice of correction and teaching of the most effective technology world . In recent times, Special Education and Psychology in Ukraine is determined by the priority trends in the development of content inclusive of correctional rehabilitation , educational work and habilitation of children "at risk ." Despite the complexity of the work of inclusive schools , more children with mental and physical development involved in the inclusive education and correctional education. This allows you to say that the inclusion of children with autism in the general education system can be successful and contribute to their psychological and emotional development. important factor in this engagement is the process of putting into practice some of the pre-school, school and rehabilitation institutions for inclusive learning for children with intellectual and physical development of effective international educational and psychotherapeutic technologies. 's conceptual basis of such technologies are the maximum acceleration of the socialization of the child with special educational needs .

This paper discusses the basic prerequisites of successful assistant to the child as a necessary component of inclusive learning , under review objectives, strategies and techniques that he uses in the inclusion of children with autistic spectrum disorders, reveals its role in the development and debugging process.

Keywords: assistant child, inclusion, autism, autistic child, teacher, socialization, pre-school, school, rehabilitation center.

Стаття надійшла до редакції 29.10.2013 р.

Статтю прийнято до друку 02.11.2013 р.

Рецензент: д. псих.н., проф. Д.І.Шульженко